

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háboruban léte alatt a szerkesztését felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hora 1 " 20

Győzelem mindenfelé.

Makó, aug. 22.

A legutóbbi napokban beérkezett hivatalos hadi tudósítások a szövetséges magyar és német hadak örömdetes győzelméről tesznek jelentést. Nyugat Európában a német, észak Európában, az orosz területen a magyar és német, a déli harctéren kizárólag a magyar fegyverek dicsőségéről szólnak a harci tudósítások.

A szövetséges hadak nap nap után nagyobb győzelmeket vívnak ki és elszánnak, vitéz küzdelmükkel nagyobb és nagyobb területeket hódítani meg. Mintha most is érvényesülne az a történelmi igazság, hogy a hadak Ura segíti győzelmére a szövetséges hadak becsületét, a népek igazságáért küzdő fegyvereit.

Az európai kontinensen két állam népe forrott egymással szoros szövetségbe: a magyar osztrák és a német szövetség ez. Mindkét hatalom hadi ereje Európa szinte a legfegyelmesebb és ezt tekintve a legerősebb is. E szövetséges hadak ismerik történelmi hivatásukat, melynek végcélja az egyes turbulens elemek által évtizedek óta tenyegelt európai béke megteremtése.

Nagy és szent a cél, melyért a szövetséges fegyverek küzdenek. Főlötte nem arathat győzelmet sem a belső egyenetlenségben hatalmas orosz kolosszus, sem a lelkekben és testekben egyaránt degenerált francia tábor.

Régóta inficiálva volt már az európai béke. Egyes népek, az ugynevezett képzelt nagyhatalmak fékezett gondolkodásából erőt merítő terjeszkedési vágy láng-ra lobbantotta Európát. A háboru terhétől súlyos volt már a soká békét élvező öreg Európa fölött a levegő.

Ez a levegő nem bírta már meg az ő terhét. Miként a nagy természetben mennydörgés és villámlás között tisztul meg és válik tisztevé, de egyúttal éltező a levegő: ugy most az európai népek fölött elterülő politikai légréteg sem bírta tovább terhét. Viharban: az európai népek nagy conflagrációjában tört ki.

Jól eső érzéssel kell, hogy töltse el minden kultur-ember lelkét az a tudat, hogy a világháboru nagy forratagában a magyar és német hadak forgatják azt az igazságos fegyvert, mely megfiztja Európa politikai életének inficiált levegőjét és hivatva van megteremteni a talán századokra biztosító nagy és általános európai békét.

Az európai nagy háboru.

A szövetséges hadaknak kedvez a szerencse.

Nem csügged sem a magyar, sem a német hadsereg.

Makó, aug. 22.

Azok a győzelmi hírek, melyeket a táviró világgá röptetett napok óta csak a magyar-osztrák és német szövetséges hadak harci győzelméről tesznek említést.

Futva menedél előlük a szerb, orosz, a franciáknak szerveztelen és rendetlen tábor. Eddig még ugyszólván minden győzelem a szövetséges hadaké volt. És eltekintve azt a lelkesedést, mely áthatja a szövetséges hadak minden emberének lelkét, már előre meg lehet állapítani, hogy a végső győzelem is a magyar és német szövetséges hadak fegyvereit fogja koronázni.

Ma alábbi híreink is az mi dicsőségeinket hirdetik:

Ujabb győzelmünk az orosz harctéren.

Lembergől jelentik a „Wiener Allgemeine Zeitungnak“ Brzgrad Wowski szerint az orosz-osztrák harai közelében fekvő Radzikova közelében tegnap nagy összeköttözésre került a sor csapataink és orosz gyalogság és lovaság nagyobb osztagja között. Az orosz haderő huszárság által támogatott több század gyalogságból álló csapataink szuronytámadása hamarosan megriktította az ellenség sorait. Az oroszok a nagy pánikban futásnak eredtek és számos halottat hagytak hátra. Csapataink nagyzerű hősiességet és bátorságot tanusítottak, embereink közül egy sem esett el, sebesültek száma is igen csekély.

Reichspost jelenti az orosz Bukovina határon folyó harcok egyik szemtanúja írja, csapataink szelleme nagyszúrú. Határtalan bátorsággal és hősiességgel harcolnak. Ennek következménye, hogy az orosz katonák abban a pillanatban, amikor meglátták csapatainkat, egyenesen páni félelem fogta el. Az orosz Nowosteliza mellett előnyomulásunk oly heves volt, hogy az ellenség menekülés-szerűen vonult vissza. Csapataink ma már ura a városnak és a környéknek. Minden nap nagymennyiségű fegyvert, lőszert, élelmiszeri zsákmányoltunk és sok el-

lenségess harcost fogtunk el, a kiket Czernowitra szállítottunk.

Orosz vereség a bukovinai határon.

Az oroszok minden eddigi törekvése, hogy áthatoljanak a bukovinai határon, kudarcot vallott. Meg kell állapítani, hogy a bukovinai határt eddig még egyetlen orosz katona nem tudta átlépni. Ellenkezőleg csapataink az ellenséget minden alkalommal hősiességgel visszaverték és különösen Novoselicánál és Okna mellett súlyos veszteséget okoztak nekik. Csapataink elfoglalták a Novoselica, Balantovka és Rahaveny között elterülő orosz területet. Oknánál elpusztították a táviró vonalakat és az orosz tábori postahivatal épületét légből röpítették. Az oroszok néhány helyen feltartóztatni igyekeztek csapataink előrenyomulását, azonban mindenütt vereséget szenvedtek és nagy veszteséggel voltak kénytelenek visszavonulni.

Seregünk előre nyomul az orosz földön.

A mieink tele tüzzel és harci kedvvel mennek erre keresztül az orosz hadak ellen. A kelet-galíciai határon már napokkal ezelőtt átlépték az orosz határt. Minden orosz határmenti őrházat megszállottak és legnagyobb részüket főleg stratégiai okokból lerombolták, a mi berendezés volt bennük, katonai ágyukat, hadiszereket, felszereléseket lefoglalták.

Pétervár parancsnokát halálra ítélték.

Pétervárott nagy feltűnést keltett Obolensky hercegnek városparancsnokká történi hírtelen kinevezése. Elődje, Dracwizky generális, a kinek igen előkelő pozíciója volt Pétervár társadalmi és politikai életében, hírtelen eltűnt és nemsokára az a hír került fel, hogy státiáriális uton kivégezték. Az egyik verzió szerint állítólag ő szította az oroszországi sztrájkot,

amely épp akkor tört ki, amikor a francia köztársaság elnöke látogatásban járt, más hírek szerint egy idegen hatalomnak eladta a pétervári katonai kerület mozgósítási tervét. Emiatt esett volna ki a cár kegyeléből.

Törökország határozott állásfoglalása.

Törökország közbelépése határozott dolog. A hadsereg tisztikara a háborut követeli. Enver bey hadügyminiszter és Talat bey belügyminiszter szintén a beavatkozás mellett foglalták állást. Időpontját a német hadsereggel történi megállapodás után állapítják meg. A török és a bolgár kormány teljes harmóniában vannak.

Románia mellettünk.

Slavici Juon író, aki a magyarországi románok érdekében sokszor emel szót, a „Seara“ hasábján rámutat arra, hogy tekintettel a veszélyre, mely a románágot az oroszok részéről fenyegeti, ugy a magyarországi, mint a bukovinai románok tömörültek a közös ellenség ellen. Ennek a politikai felfogásnak helyességét hirdetik a román királyságbeli politikusok is, mint Stere, Dobrogeanu és Gares. Nagy aggodalom tölti el a románokat, ha arra gondolnak, mi lenne tsirokonak sorsa, ha az oroszok ebből a háborúból győztesen kerülnének ki. Ez az irány, amelyet évtizedeken át Románia legnagyobb államférfiai képviseltek. Ma meggyílvánának olyan tendenciák is, amelyek az oroszok felé hajlanak. Ez azonban nemcsak a román államra veszélyes, hanem a monarchiában élő fejtelevérek iránt való szeretet hiányának is jele.

Milyen lesz Japán magatartása.

Japán magatartásáról olyan hírek érkeznek, melyek megerősítik azt a véleményt, hogy Japán szerepe ebben a háboruban igen korlátozott lesz. Egy hivatalos angol kommuniké szerint Japán tevékenysége nem terjed túl a kínai tengeren a Nagy-Oceánra, sem pedig a szárazföldre, csakis Németország által a Keletázsában megszállott területeire.

A japán hadüzenetre különben ma Bécsben azzal feleltek, hogy elfrendelték a japán állami javak lefoglalását. Ez a japán vagyon azonban Ausztriában nem valami nagy értéket képvisel.

A franciák vérlázító kegyetlenkedése.

Katonalevelek arról panaszkodnak, hogy a franciák — civilszemélyek — milyen hallatlanul bestialis módon bánnak a német sebesültekkel. Akárhányszor megtörténik, hogy a sebesülteknek a fejét levágják, azután pózusra tűzik. Egy württembergi dragonyosi találta, akik mind a két keze le volt vágva, a franciák kiszúrták mind a két szemét és kitépték a nyelvét. Ugyancsak katonák újságolták leveleikben, hogy az egyik útközvetnél egy francia aviatikus a tüzéség már a katodik lövéssei lekapták a levegőből. A franciák rossz főszerelése, folytonos megfutamodása, a német csapatok harci vágása, főképp pedig a német tüzéség egyszerű, lényes fiziológiai hatása minden levélben refrénszerűen visszatér.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus 23. Vasárnap. Róm. kath. D 12 B. Fülöp Protosztáns D 12 B. Fülöp. Görög Orosz aug. 10. E 11 Lörin. Nap két 5 óra 6 percek, nyugozik 6 óra 59 percek.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet 24.8. C.

Lapunk felelős szerkesztőjét is behívták. Az általános fegyverkezésnek és a magyar hazai dicső megvédésének szent kötelessége lapunk felelős szerkesztőjét: Dr. Kiss Pált is a harcba szállította. Ő is elment a háborúba. Kevesen merésztünk itt a lapnak szolgálatában. E lap kiváló munkatársai már az általános mozgósítás alkalmával voltak képtelenek lenni a tollat, most pedig a lap vezére, Dr. Kiss Pál cserélte fel a tollat fegyverrel. Mi kevesek, akik itt merésztünk, a komoly napokban tájékoztató fogjuk közönségünket a háború minden eseményéről. Erőnkhez mérten értesítjük a közönséget. Lapunk ezennel is az eddigi terjedelmében pontosan jelenik meg.

Istentisztelet a reformátusoknál. A mai aspon az ó templomban d. e. 9 és d. u. 2 órakor Nagy Károly lelkész, az új templomban ugyanazon időben Bereczky László lelkész predikál.

A városi tisztújítás. Lapunk mai számában megemlékeztünk arról, hogy Csanádvármegye alispánja a városi tisztújítás határidejét szeptember hó 22-ik napjára tűzte ki. Az alispán eredeti kézírata szerint a tisztújítás nem 22-ikére, hanem 23-ikára volt kitűzve. Ez természetes is, mert az alispán jól tudta, hogy 22-én van a szidónak egyik legnagyobb ünnepe, mikor ugyasólván az egész napot ájtatosságban a templomban tölti, így a szidó hitű városi képviselők jogukat nem gyakorolhatták volna. Már intézkedés történt a leírásból származó hiba korrigálására, mely szerint a városi tisztújítás nem szeptember hó 22-én, hanem 23-án lesz.

Az inségessk segítése. Lapunknak e hó 20-iki számában arról tettünk említést, hogy az adóhivatal tisztviselői kifogásolták azokat a véleményeket, melyeket a közigazgatási hatóság a hadmentességi adó terhére a bevonulás folytán nyomorba jutott

családok segélyezése tárgyában adott. Lapunk olyan kitételrel illetve az említett tisztikart, mintha újabb puhatalás végett vissza küldötte volna egyesekre vonatkozó véleményét. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mert ma arról szeroztunk a legilletékesebb helyről értesítést, hogy igenis a pénzügyi tisztikar e nehéz időben, mikor munkái óriási módon megszaporodtak nemcsak hogy hivatása magaslátán áll, de mindenivel szemben a legigazságosabban és a legtáppintatosabban jár el és csak rágalom az, mely a közönség igényeinek kielégítése körüli eljárásában ezt a derek tisztikart illette.

A kerékpárok számozása. Városunkban ez idő szerint igen sok kerékpár van, mely nincs számmal ellátva, ezért a rendőrkapitányi hivatal elrendelte a kerékpároknak folytatódagos számozását. A folytatódagos számozás e hó 24-én, hétfőn kezdődik, miért is a rendőrhatalóság felhívja azon kerékpár tulajdonosokat, kiknek kerékpárjai új számokkal ellátva még nincsenek, hogy azok megszámozása végett a hivatalnál a hét folyamán hivatalos órák alatt okvetlenül megjelenjenek.

Iskolai értesítés. A makói róm. kath. elemi népiskolákban az 1914.—1915. tanévi beiratások szeptember hó 1. től 5-ig tartanak meg. Ennél fogva felhivatnak mindazon szülők, gyámok, kiknek tanköteles gyermekük van, hogy azokat a jelzett időben okvetlenül beírassák. Beiratás alkalmával az I. osztályba lépő tanulók értesítő könyvecske árában 12 fillért fizetnek. Iskolába már járt tanulók felvétele a meglévő értesítő könyvecske, illetőleg iskolai bizonyítvány előmutatása alapján történik. Az I. osztályba lépő tanulók születési anyakönyvi tanúsítványt kötelesek felmutatni, amelyet az anyakönyvi hivatal az iskolai beiratás előjára díjlanul állít ki.

Anyakönyvi hírek. Helasi Eszter 11 éves, özv. Nagy Péterné 32 éves, Doba József 67 éves korában.

Uránia színház. Nem mulasztjuk el, noha nem szokásunk mozielőadásokról híralatot mondani, hogy ez alkalommal a legnagyobb elismerés hangján ne nyilatkozzunk „Az előzőtt hu” előadásáról. Ez a kép valóban részoligált arra, hogy filmcsodának nevezzük. E helyt említtük meg, hogy augusztus 23-án, vasárnap délután 5 órai és este 8 órai kezdettel teljesen azonos színvonalu előadás tartatik a következő műsorral: 1. Hadgyakorlat emlékei I. III. (szines dráma 1800 méter). 2. Ducibácsi elkényeztetve. (Humoros.) 3. Edoir Journal. (Látványos.) 4. A dagály. (Dráma 600 méter.) 5. Birkózás a medvével. (Humoros.) 6. Ha a vége jó, minden jó. (Humoros.)

Statáriális intézkedések Makón.

Ma éjfélkor léptek életbe.

A hadvezetőség ma éjféltől kezdődőleg Makóra vonatkozólag is életbe léptetett egyes statáriális intézkedéseket.

A rendeletek főbb pontjai a következők:

Szükség lehet arra, hogy a határon inneni községekben is tiszok vétesenek, akik rendezások esetén ép ugy, mint a valóságos bűnözők kivégezendők és a községek, melyekben ezen lázadások támadtak, büntetésből esetleg felgyújtandók lesznek.

Jelen hirdetés a politikai hatóságok részéről minél előbb a VII. k. hadtisparancsnokság területén használt minden nyelven olyképpen közhírré teendő, hogy a lakosság arról tudomást szerezhessen.

A politikai hatóságok, a csendőrségnek minden parancsnokság, a pénzügyőrségek, erdőfelügyelőség, a határrendőrség és az özszes községi előjáróságok ezenel felhivatnak, hogy hatáskörükben mindazon intézkedéseket tegyék, melyek alkalmasak a rendezavarásoknak eljélt venni, ilyeneket idejekorán felismerjenek és ha észlelt, azt minden eszközzel csirájában elfojtsák, illetve az annak végrehajtásával megbízott katonai parancsnoknak kezére járjanak.

Megtilók minden gyülekezést, mely alkalmas politikailag lázító hangulatot felidézni. Felhívom a hivatalok figyelmét a sajtó irányítására, hogy azok, ezidőszertint politikai fejtegetésükben feltétlenül mérsékeljék magukat.

Felügyelet gyakorlandó az esetleg ezzel visszaélőkre, valamint mindazon egyénekre, akik meggon-dolattanul szenzáció, a valóság-nak meg nem felelő híreket terjesztenek, a hadműveletek felett gyakorlót alaptalan kritikával a lakosság közölt ludokolatlan hékeltenséget, bizalmatlanságot és félelmet idéznek elő, továbbá felügyelet alá veendő és minden esethez előkészítésre, ha szükséges a megbízhatlan egyének, mint fuzsor, letartóztatandók; továbbá ilyen háborus időben, sokszor teljesen alaptalanul és önkényesen az élelmiszerket fölemelt áron árusító, amennyiben eljárásuk hékeltenséget idézne elő és a leg-erélyesebb eljárás követendő azokkal szemben, akik az ellenségnek bármilyen szolgálatot (jelzések, levelezések stb.) teljesítenek.

A politikai hatóságok ezennel felszólítanak, hogy igazolt, megbízható intelligens, szakavatott és hazafiság szempontjából kipróbált polgárőrségek alkíftásával — katonai állomáshelyeken egyetértőleg a katonai parancsnokságokkal, nevezetesen azok utasítása szerint — az állam és magánvagyon védelméről a közread és békéről gondoskodjanak, a fegyveres erőt ezen feladatában támogatásuk és mentasítsák. A polgári őrségek felfegyverzése további rendelkezésig nem szükséges. Eziránt javaslat csak a felelős politikai hatóság részéről történhetik.

A felfegyverzésnek esetről-esetre való engedélyezését magannak tartom fenn. Iyen polgári őrségnek minden lehetséges erkölcsi támogatását biztosítom.

Kaucs, vezérőrnagy.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbizottjával a helyszínen.

Sabác bevétele után.

Szemtanu hős katonák elbeszélése.

A zimonyi vonat ma reggel száznegyvenhat hős katonát szállított Budapestre. Ezek valamennyien résztvettek a Sabác körüli ütközetekben. Most hazahozta őket a vasut, hogy meggyógyuljanak.

A megsebesült vitéz katonákat gróf Edelschoim Gyulai Lipót, gróf Dessawffy Emil, Rohonczy Gida, dr. Brüll Ignác, dr. Kovách Aladár, a mentők igazgatója várták.

Lapunk budapesti munkatársa be-szélégetett folytatott több sebesülttel.

Egy őrmester a következőket mondta:

— Toleróvel kellett meghúzdennünk. Szerdán délben kaptuk az értesítést, hogy itt az ellenség. Husz huszonöt méternyi távolság volt mindössze közöttünk. En vittem az ezredem zászlaját. Fákrol örülten lövöldöztek ránk és különösen célba vették zászlókat, de én azt óspságban megmentettem. Sabáctól 38 kilométernyire Miováig jutottunk el.

Egy gyalogsági főhadnagy ezeket közölte velünk:

— Szerdán délben parancsot kaptunk és minden vonalon rohamot intéztünk a szerbek ellen. Katonáink hőiesen viselkedtek s a szerbeket visszavetettük egészen Valjevóig.

Egy másik főhadnagy ezeket volt szives elmondani:

— Valóan az a híresztelés, hogy egy egy őrnagyunk öngyilkosságot követett el. A hitvány szerbek, ha egy falut elfoglaltunk, bolgároknak adták ki magukat, hogy ne bántsuk őket, később aztán mégis lövöldöztek ránk. Legénysegiink nagyszerűen, hidegvérűen viselkedik, mintha nem is háboruban, hanem manóveren volna. Két szerb katona elbujt egy háznak a kimenőjébe. Legényeim engedélyt kértek, hogy alágyujthassák a kemenő. A merre elvonultunk, bombák voltak az útvonalon. A szerbek se-gélyosapatainkra lóttek. Egy hozzánk beosztott ezredorvosra, amikor a félre-eső helyre ment, két szerb rálőtt.

Egy százados, aki békeidőben Csehországban állomásozik, beszélt el ezt:

— A szerbek tüzésége nem egészen kifogástalan, rossz, török ágyúik is vannak és srappellekal lóttek ránk, amelyek mind rosszak. A töltényhüvelyek sem jők, mert sok esetben nem szakadnak szét. Az ellenség gépfegyverei jól működnek, sok tisztunkot megsebesítettek. A komitások fákrol lövöldöznek hátulról, amikor csapataink elvonulnak. Sabác meg-örzése nehéz feladat volt és csak snnyit mondható, hogy Sabác véglegesen a miénk.

Egy őrmester, aki államösztöndijas festőművész, ezeket beszélt el nevetve:

— Sok katonának, köztük nekem is elvesztett minden holmija. Gondoskodnunk kellett a hiányzó dolgokról. Bemontunk az üzletekbe, ahol eskó nélkül kaptunk ingeket és mindent, amit kértünk. Legényeink borovicskában áztatták lábukat. Klenákon történt, hogy egy szerb nemzetiségű hentes fia rálőtt egy magasrangú tisztre. A tiszt, aki ismert férfi Budapestben, nem sebesült meg, de nem is vesztette el lélekjelenlétét, revolveréhez nyúlt s homlokán találta a fiut, aki nyomban meghalt. Több olyan szerb asszonyt, aki elárulta mozdulatainkat, felakasztottunk. A komitások rendszeren a kukoricsban bujnak el, s ha elvonulunk, szálmával tüzet gyujtanak s így adnak jelt az ellenségnek. Az elfogott vagy hozzánk átszökött szerbek beszélik, hogy a szerb katonaság éhezik. Ezzel a vonattal is jött két hozzánk átszökött szerb katona, beszéljen velük. Megtudtuk, hogy a mentőknek segédkező cserkészfutak között van egy,

aki szerbül beszél. Megkértük a fínt, akit Manojlovics Györgynek hívnak, hogy legyen a tolmácsunk. Elvittük a szerb sebesültek ágyához és ott beszélgetést folytattunk velük.

Jelesievics Sztrazsko huszonöt éves földmives. aki a 10. gyalogezredben szolgált, Sabánál sebesült meg. Azt mondja, hogy azért szökött át a magyar csapatokhoz, mert a szerb egészségügyi csapatok felvenni nem tudták. A szerb csapatok — folytatta elbeszélését a szerb közlegény — nem szerettek előre menni. A szerb csapatok puskákkal vannak ellátva és közbéltek velünk, hogy aki nem megy előre, azt rögtön lelővik. Kétség az eleségünk, négy nap alatt mindössze fél kenyert kaptunk naponta. A szerb hadsereg két pártra van osztva. Az egyik kész meghalni hazajárni, a másik része faradt, azt mondja, elég volt a háborúból, pihenni akar.

— Tudja-e, — kérdeztem tolmácsom utján — hogy miért van a háború?

A szerb közlegény a következőket válaszolta:

— Az urak tudják, mi nem tudjuk.

Egy másik kérdésünkre ezt felelte:

— Sem oroszokat, sem franciákat nem láttam seregünkben.

A másik szerb sebesült, Radojovics Radosav kragujeváci huszonöt éves földmives, aki a 19. gyalogezredben szolgált, elmondta, hogy mindjárt az első csapatban megsebesült. Nagy az újság Szerbiában, hogy ellögladják országunkat. Az eddigi ütközetek igen véresek voltak, sebesülteink és halottaink száma összesen körülbelül 10 000.

Behívták az újoncokat és az öreg népfőlkéelőket.

Ma jelent meg a behívási parancs.

Ma a kora reggeli órákban jelent meg az újoncokat és az öreg népfőlkéelőket behívó rendelet, mely a következőket tartalmazza:

Behívási hirdetmény.

I. Az aratási munkálatok végzésére habarócsátott neménylegések és népfőlkéelőre kötelezettek.

Azok a neményleges katonák, honvédek és népfőlkéelő, akik aratás céljából habarócsájtattak, augusztus hó 24-én délelőtti 11 órákor azon főszolgabírói (polgármesteri) hivatalnál, amelyről szétküldettek, újból jelentkezzenek.

II. Bevonult, de szabadságot honvéd legényesség.

A magyar honvédséghez bevonult és létszámfelettként szabadságot — honvéd gyalogsághoz, lovasághoz és tüzérséghez tartozó — tartalékosok és póttartalékosok, augusztus hó 24-én felszerelési állomásaikra ismét beérkezni és bevonulni kötelesek.

III. Újoncok és póttartalékosok.

A folyó évben besorozott és még be nem hívott összes újoncok (beleértve az egyévi önkénteseket is) és póttartalékosok tényleges szolgálatra behívatnak.

Ezek az újoncok és póttartalékosok tartózkodási helyük hadkiegészítési kerületi parancsnokságánál bemutatásuk végett jelentkezni kötelesek és pedig:

a) Azok az újoncok és póttartalékosok, akik nem a saját illetőségi helyük kiegyesítési kerületi területén tartózkodnak, augusztus hó 24-én;

b) azok az újoncok és póttartalékosok, akik azon a hadkiegészítési kerületi területen tartózkodnak, melynek területén illetékesek, augusztus hó 25-én.

Azok az újoncok és póttartalékosok, akik tudják, hogy a honvédséghez tartoznak, a tartózkodási helyük honvéd kiegyesítő parancsnokságánál jelentkezzenek.

IV. Szabadságot népfőlkéelőre kötelezettek.

1. Az összes 42 éves és fiatalabb népfőlkéelőre kötelezett magyar állampolgárok, akik a hadseregben, haditengerészetben, a honvédségnél, vagy a csendőrségnél szolgáltak és bevonulásuk után létszámfelettként folytán szabadságot tartottak, — a lovaságnál szolgáltak kivételével, — bevonulni kötelesek és pedig:

a) azok, akik ajánlati lappal vannak ellátva, ajánlati lapjuk rendelkezése szerint,

b) az összes többiek, az Állandó tartózkodási helyüknek megfelelő népfőlkéelő felszerelési állomásra, ahol a következő sorrendben tartoznak jelentkezni:

a) 38 évesek és ennél fiatalabbak augusztus hó 24-én,

a) 39 évesek augusztus hó 25-én.

a) 40 évesek augusztus hó 26-án.

a) 41 évesek augusztus hó 27-én.

a) 42 évesek augusztus hó 28-án.

2. Az összes 42 éves és fiatalabb népfőlkéelőre kötelezett osztrák állampolgárok, kik a hadseregben, haditengerészetben, honvédségnél (országos lövészeknél) vagy csendőrségnél szolgáltak és ez ideig még behíva nem voltak, vagy bevonulásuk után létszámfelettként folytán szabadságot tartottak, augusztus hó 27-én, honiilletékes népfőlkéelő járásparancsnokához bevonulni kötelesek.

3. Népfőlkéelőre kötelezettek, kik népfőlkéelő igazolványi könyvük szerint feülvizsgálat utján mint „Szolgálatképtelenek” elbocsáttattak, továbbá mindazok a népfőlkéelőre kötelezettek, akik a hadseregben, a haditengerészetben és honvédségnél sohasem szolgáltak (B. állományuk), általában nem vonulnak be. Kivételnek ezek közül:

a) akik ajánlati lappal vannak ellátva és ennek rendelkezése szerint bevonulni kötelesek;

b) akik külön lessnek behíva;

c) akik különleges hadi célú szolgálatokra a községi eljárásság rendelkezése szerint bevonulni kötelesek.

V. Népfőlkéelőre kötelezettek ruházata.

A népfőlkéelőre kötelezettek külön figyelemmel kell, hogy lábbelivel, meleg ruhában s lehetőleg takaróval vonuljanak be.

VI. A bevonulás alól felmentett és polgári alkalmazásokban meghagyott hadkötelesek.

A bevonulás alól a háború egész tartamára felmentett hadköteleseknek egyáltalában nem kell bevonulniok.

Azok, akik csak egy bizonyos időpontig vannak a bevonulás alól felmentve, csakis ezen időpont elmulásával kötelesek bevonulni.

Azok pedig, akik bizonytalan időre felmentettek, csak újabb felszólításra illetve behívásra kötelesek bevonulni.

E parancsok iránt tanúsított engedelmesség a fennálló törvények értelmében szigorúan büntetendő.

Kiadó föld. Az apátfalvai nagy ut mentén levő:

9 katasztrális hold tanyaföld

meléképületekkel kiadó. Értekezhetni lehet öv. Molnár Istvánnál Tiszautca 20, szam alatt.

Ház és földeladás.

Öv. V. Pálné örökösai eladják a Zöldfa utcai 433. sz. HÁZAT és nyakortyogóban levő három napos szőlőföldjüket.

Tudakozódni lehet a fenti szam alatt az örökösökkel, vagy Kelemenhid 49. sz. a. V. Pálnál.

LEGUJABB.

Óriási francia veszteségek.

Berlin, aug. 22.

A nagy vezérkar aug. 21-ki kelettel a következőket közli: Csapatunk által a Metz és Vogesek között megvert francia hadsereget feldőztük. A franciák előbb rendben vonultak vissza, azután eszeveszten menekültek. Eddig több mint 50 ágyút zsákmányoltunk az elleneséges francia hadsereg több mint nyolc hadseregtől.

Újabb diadalok az orosz harctéren.

Budapest, aug. 22, este 7 óra.

Az orosz harctérről snejdig lovaságunk szép eredményét jelenthetjük. Tomaschowbau egy elleneséges hadosztályon rajta ütött lovaságunk, két korák ezred, egy ulánus ezred menekülni volt kénytelen. Egy orosz lovasadosztály, messze előre küldött külföldi társulatot teljesen összeroppant. A hadosztály egyik dandára turjánál megsemmisült, egy másik nagy veszteségeket szenvedett. Aviatikusaink orosz területen kifutó felderítő eredményt értek el és bombák ledobásával az ellenséges táborokban és a vonalcsapatokban nagy zavart idéztek elő. A keleti hadszíntéren Visegrád és Rudától keletre mintegy harminc szerb zászlóalj és nagyszámu hegyi, tábori és nehéz tüzérséget súlyos küzdelem után az egész vonalon visszavertük.

REGÉNY.

Egy világváros rajzai.

(462)

77. fejezet.

A bravó.

Most már világos előítem minden! Szegfi volt, Szegfi a gaz... em... ber... a nyom... o... rut... Verje... meg az... is... ten!...

Az öreg Tarnay öklével a levegőben hadonázott.

Arca eltorzult, nyelve elakadt, fenyegető karja pedig erőlenül aláhanyalt.

Az orvos Tarnay mellé ugrott.

— Ó, ha tudtam volna! rebegte az orvos zavartan, de hogy szólok a dologról! Képviselő ur, tartan erősen az öreg nagyságos urat, vége van, szívtés érte, többé nem segíthetünk rajta.

Az öreg Tarnay erőlenül roszadt Derecskey és az orvos karjaiba.

Piroska hangosan felzokogott, ha az apólónok vissza nem tartják, kinyitja az ágyból és ráborul halálkó negyatyjára.

Az öreg urat a pamlagra fektették.

Mire végig dőlt a pamlacon — halott volt.

Szívtés érte.

Derecskey mindenképp Piroskát igyekezett megvigasztalni. Magát okolta, hogy nem figyelmeztette az orvost. Azután az öreg ur agg korára hívtakozott s azzal vigasztalta a kétségbeesett leányt,

hogy negyatyja ugy sem élt volna már sokáig.

Csak azután intézkedhetett, hogy Tarnayt külön szobában ravatalra helyezték.

Iszonyuan kijutott neki a lőtásfutásból, táviratozás és levelezésből.

Igaz ugyan, hogy fáradtságos és izgató munkájában Peterdy Gáspár és Sánta Péter segédkeztek neki, de — aki próbálta, tudja — nem kis feladat volt egy súlyos beteg mellett temelést rendezni.

Estére az öreg nagyságos aszszony is megérkezett, de ez nyomban lefeküdt, beteg volt, s Piroska sorsáról nem volt alkalma bővebbet megtudni.

Derecskey az öreg nagyságos aszszonnyal abban állapodtak meg, hogy másnap délután Balászerdőre, a családi sírboltba, szállítatja az öreg ur holttestét és a fényes temelést ott tartják meg.

Piroska vigasztalhatatlan volt.

Sebe vérezni kezdett a sok sírástól, a bizony nem volna csuda, ha ez iszonyu órában Derecskey a józan eszét elveszti.

A nagy izgatottság és súlyos csapás daczára este 10 órákor elindult a keleti pályaudvarhoz, hogy a Tricszából jövő 11 órai gyorsvonatnál Szappanoszt felfűcsiphesse.

Bárkocsiban hajtatott ki.

A kerepesi ut végén ugyanazon rendőrűrszt, aki reggel nála járt a szállodában, megállította a bárkocsit.

Bocsánat, nagyságos uram szóljon a rendőrűrszt a kocsi ajtóján, bátor vagyok figyelmeztetni, hogy a főkapitány ur intézkedése folytán az állomási főnök ur az indulási oldalra eraszti be a gyorsvonatot, s így Szappanos hívei hiába várnak az érkezési oldalon, mi pedig amott könnyebben vagyis kisebb feltűnéssel foghatjuk el.

(Folyt. köv.)

Értesítés.

Mint népfőlkéelőnek a katonasághoz kellvén bevonulnom, értesítem ügyfeleimet és a jogkeresőket, hogy távollétem alatt irodámat megfelelő irodavezető látja el.

Tisztelettel:

Dr. Kiss Pál

ügyvéd.

Egy kifutó fiu azonnali belépésre felvétetik Popper Gyula drogáriájában, Főter.

Hajnaltutcai házamnál külön bejárattal s előszobával bíró

butorozott szoba

egy vagy két ur részére kiadó.

Dr. Kiss Pál

ügyvéd.

Földhasznóbérbeadási hirdetmény.

Gerzanits Antal a osanádpalotai ugarok között levő

41 köblös földjét

a rajtalevő épületekkel együtt hasznóbérbz kiadja. Bérlet kezdődik 1914. október 1-től. Kivenni szándékosok értekezhetnek vele Csanádpalotán 345. sz. lakásán.

Legujabb jó hír! **Kőbányai sör!**

A mai napi... ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű...
kőbányai világos, maláta és duplamaláta sörök
 nagyban és kicsinyben szerezhetők be:
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban) **gazdasági gépraktáramban** a legujabb modellű **JOHNSTON** — eredeti — kévekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyanis már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica ültetők is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kítűnő Sisal-féle kévekötő zsinógot, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatu vas-pálcás boronákat, répa és szecskavágókat. — Egyuttal bástorkodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoskerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. — Vizvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelőtől!

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Rendkívüli feltűnést keltenek
Pártos E. és Társa áruház
 ujonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1	korona 98 fillér
Női háló kabátok	1	„ 98 „
Női háló ingek	1	„ 98 „
Női nadrágok schiffonból	1	„ 98 „
Női nadrágok pargetből	1	„ 98 „
Diszes párnák	1	„ 98 „
Schiffon alsók	1	„ 98 „

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék!
 Valódi szörme gailérok, muffok kizárólagos raktár a

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogcrémet**. A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle **antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz**.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézzinomitót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsőt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha **Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant** használunk. — Mindezen kítűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszer-tárában szerezhetők be ellátva — és

Telefon-szám: 68

Első magyarországi sirkőgyár.
 Nálam az összes márvány- és **granit sirkővek** ::
 25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat ujonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirkőlokat
 6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS
 Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Eladó és kiadó föld.
 Az igási utfélen 5 és fél köblös ugarföld, 1 évre hagyma alá használt kiadó, vagy pedig a hozzátartozó tanyaépületekkel együtt örökáron, szabadkézből eladó. Értekezni lehet Cs. Kiss Istvánnal, Meskó-utca 13. szám alatt.

Haszonbérbe adás.
 Hatrongyoson 407. sz. a. Kiss István szomszédságában levő két fertály tanya-földem gabona alá haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Csertus János Pacsirta-utca 33. ujsz. a.

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESERŰT!

A KAKUKFŰ GYOMORLIKŐR
 nélkülözhetetlen ital gyomor-bántalmaknál.
 Kapható mindenütt.
 Makón főraktár:
Sándor Zsigmond
 gyógyszer-tárában.

Makulatur-papir
 kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján. Makón